

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Høringsuttalelse fra Polarsirkelrådet om foreslått ny tilbudsstruktur for videregående skoler i Nordland for perioden 2025-2029.

Polarsirkelrådet viser til invitasjon fra Nordland fylkeskommune om å gi innspill til høring om forslag til ny fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Nordland perioden 2025-2029.

Forslag til endring for Polarsirkelen videregående skole for neste fireårsperiode:

1. Studiespesialisering forskerlinje vg1-vg2-vg3 legges ned fra skoleåret 2025-2026.
2. Idrettsfag nordiske grener vg1 og vg2 legges ned fra skoleåret 2025-2026.
3. Idrettsfag nordiske grener vg3 legges ned fra skoleåret 2026-2027.
4. Tilbudet International Baccalaureate vg2-vg3 startes ikke opp.

Innspill fra Polarsirkelrådet:

- I) Tilbudet om International Baccalaureate (IB-linje) vg2-vg3 må starte opp i 2025 som tidligere vedtatt ved Polarsirkelen vgs.**
- II) Idrettsfag nordiske grener må opprettholdes ved Polarsirkelen vgs.**
- III) Reetablere linjen Kunst, Design, Arkitektur (KDA) ved Polarsirkelen vgs.**
- IV) Etablere en eller flere pilotprosjekt for å teste ut en ny, fleksibel modell som kan dekke kompetanseønsker og -behov større grad enn i dag.**

I) IB-linje ved Polarsirkelen Videregående skole

Polarsirkelrådet er svært overrasket over foreslåtte endringsvedtak. I forbindelse med Fylkestingsak 160/2022 var beslutningen om å igangsette prosessen med International Baccalaureate (IB-linje) ved Polarsirkelen videregående skole godt gjennomarbeidet og dokumentert.

Polarsirkelen vgs. har fulgt fylkestinget beslutning fra desember 2022 om å igangsette prosessen med opprettelse av IB-linje. Dette innebærer blant annet en omfattende søkeprosess. Skolen er autorisert og har gjennomført opplæring av ansatte, og er klart for å kunne tilby IB-linje fra høsten 2025.

Polarsirkelrådet finner det derfor overraskende at fylkeskommunen baserer sin argumentasjon på en uavklart situasjon hos én enkeltstående bedrift (Freyr), og ignorerer den samlede tilbakemeldingen fra øvrig næringsliv i kommunen om behovet for opprettelsen av IB-linje i Rana. I perioden 2018 til 2022 ble det netto skapt 1618 nye jobber i Nordland. Rana stod alene for 605 av disse jobbene. Bedriftene hos Mo Industripark økte i denne perioden fra ca. 2400 sysselsatte til 2900 sysselsatte.

Begrunnelsen for etablering av et internasjonalt skoletilbud bør være et ledd i en plan for samfunnsutvikling. Det primære ansvaret for samfunnsutvikling ligger til forvaltningen og de folkevalgte, og kan ikke overlates til private bedrifter.

Når etableringen så tilsynelatende ensidig knyttes opp mot Freyr sin satsning, kan man få inntrykk av at vurderinger av behovet for internasjonalisering er overlatt til enkeltstående hendelser og private etableringer.

Mo i Rana er fortsatt et samfunn som i stor grad er avhengig av internasjonal kompetanse. Vi ønsker at det legges til rette for at Ranaregionen skal være et attraktivt sted for bedrifter med behov for internasjonal arbeidskraft. Vi ønsker også at søndre del av Nordland skal kunne tilby internasjonal utdanning til familier som vurderer å flytte hit fra utlandet.

Det er gjennomført spørreundersøkelser i kommunen som viste relativt stor interesse for å velge en internasjonal linje også blant lokale familier. Lokalsamfunnet trenger et tilbud til barn og unge som ønsker en internasjonal utdanning.

Nordland er det eneste fylket som frem til nå ikke har hatt et internasjonalt skoletilbud. Etablering av IB-linje i Aust-Lofoten er positivt, men vi mener denne etableringen ikke står i veien for en etablering i Rana. Elevgrunnlaget vil komme fra lokale familier og lokalt næringsliv, og tilbudet vil også være relevant for elever fra sør- og midtfylke

Rana er Nord-Norges største eksportkommune og er helt avhengig av internasjonal kompetanse. Etablering av internasjonalt skoletilbud i form av IB-linje er avgjørende i kampen om internasjonal kompetanse. For å kunne tiltrekke seg nødvendig internasjonal arbeidskraft må Rana kommune og Helgeland også kunne tilby utdanningsløp for familien deres. Her har fylkeskommunen et ansvar for å være en aktiv bidragsyter

Nordland Fylkeskommunes regionale plan for internasjonalisering slår fast at Nordland skal være det mest internasjonale fylket i Norge i 2025, og sier følgende:

Internasjonalisering av utdanning bidrar til bevisstgjøring og kulturforståelse som gir elever og lærlinger bedre forutsetninger for et stadig mer internasjonalt orientert samfunns- og arbeidsliv. Fylkeskommunen ønsker at våre elever og lærlinger i Nordland skal være verdensborgere, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I så måte er tiltaket om IB-linje i tråd med fylkeskommunens egen planer.

Etablering av internasjonale skoletilbud som IB-linjer er med å støtte opp under denne målsetningen. Polarsirkelrådet støtter etableringen av IB-linje i Aust-Lofoten, men påpeker samtidig at dette ikke dekker behovet hele Nordland. Vi tilhører et langstrakt fylke og det er naturlig at fylkeskommunen tilbyr dette skoletilbudet både i nord- og sørfylket.

Å starte opp IB-linjen ved Polarsirkelen videregående skole som besluttet vil øke kommunens og regionens attraktivitet ovenfor tilflyttere, internasjonale arbeidstakere og lokale/regionale elever, og ikke minst bidra til å løse både nåværende og fremtidig rekrutteringsutfordringer for næringslivet. Næringsutvikling og samfunnsutvikling går hånd i hånd, og etablering av internasjonalt skoletilbud spiller en viktig rolle i dette perspektivet.

Polarsirkelrådet ber fylkeskommunen om at opprinnelig vedtak om etablering av IB-linje ved Polarsirkelen videregående skole fra høsten 2025 opprettholdes.

II) Videreføre idrettsfag nordiske grener ved Polarsirkelen vgs.

Det er riktig at søkertallene til nordiske grener har vært lave, men statusen som fylkeslinje gjør at idrettslinja ikke utgjør noen fullgod erstatning for utøvere som satser på nordiske grener.

Statusen som fylkeslinje bidrar med lettere tilgang til samarbeid med eksterne aktører som Norges idrettsforbund og Olympiatoppen. Helgeland og Rana har en sterk kultur for nordiske grener og gode fasiliteter med høy standard, og det er viktig å ivareta mulighetene for utvikling av talenter.

Det planlegges en prosess for å søke status som landslinje. Å fjerne fylkeslinjestatus vil fremstå som et steg i feil retning. Elevgrunnlaget lokalt vil riktignok ikke kunne ventes å være stort, men linjen gir mulighet til å ivareta lokale talenter. Kostnadene ved å opprettholde linjen er minimale, samtidig som konsekvensene av en nedleggelse kan være at vi mister fremtidige, lokale utøvere på høyt nivå.

Rana har en sterk kultur for nordiske grener og det er tradisjon i kommunen for å legge til rette for skiidretten. Kommunen ønsker at ungdom i videregående skolealder skal kunne satse på skiidrett med utgangspunkt i Rana, og ikke måtte søke alternativer utenfor kommune- og fylkesgrensen. Statusen som fylkeslinje nordiske grener gir elever en mulighet til i større grad å kunne optimalisere sin skisatsing. Dette gjennom blant annet å enkelt kunne gjennomføre videregående skole som et 4-årig skoleløp.

Polarsirkelrådet ber fylkeskommunen om å opprettholde dagens tilbud innenfor idrettsfag nordiske grener ved Polarsirkelen vgs.

III) Reetablere linjen Kunst, Design, Arkitektur (KDA) ved Polarsirkelen vgs.

KDA-linjen ved Polarsirkelen videregående har i over 30 år vært en kritisk rekrutteringskanal for lokale bedrifter som leverer tjenester innen praktiske og estetiske fag. Nedleggelsen av denne linjen har skapt betydelige utfordringer for næringslivet på Helgeland, som nå er tvunget til å konkurrere om arbeidskraft med andre regioner og land.

Folk som har vokst opp på Helgeland har med seg en større kjennskap både til regionen, næringslivet og ulike muligheter som finnes her.

Søkertallene til KDA i 2024 har økt med hele 38 %, med totalt 44 søkere. Dette er en tydelig indikasjon på at det er et stort potensiale for å gjenopprette tilbudet ved Polarsirkelen videregående, slik at ungdom på Helgeland får tilgang til nødvendig utdanning uten å måtte flytte til Bodø.

Polarsirkelrådet ber fylkeskommunen om å reetablere linjen Kunst, Design, Arkitektur (KDA) ved Polarsirkelen vgs.

IV) Etablere en eller flere pilotprosjekt for å teste ut en ny, fleksibel modell som kan dekke kompetanseønsker og -behov.

Søkertall og elevtallsutviklingen kan ikke styre tilbudet alene. Tilbudsstrukturen må organiseres mer bærekraftig for å sikre gode tilbud og tilgang på arbeidskraft i hele fylket. Mer fleksible løsninger, mer samarbeid mellom skoler og fjernundervisning med lokal veiledning kan gi flere elever tilgang til ønsket utdanning og regionens arbeidsliv får bedre tilgang på relevant arbeidskraft. Ny organisering kan også redusere frafall og utenforskap.

I byer som har videregående skole er det få elever som flytter for å ta ønsket utdanning. Undervisningstilbudet i Transport og logistikk som i dag tilbys ved Sandnessjøen videregående skole, må kunne ha en eller flere elevgrupper andre steder i fylket der behovet er stort. Gjennom nettundervisning og lokal veiledning kan da elever i en større region få dekket sine ønsker, og arbeidsgivere får dekket sine rekrutteringsbehov.

Fylkeslinjen i Bilskade, lakk og karosseri som tilbys ved Polarsirkelen videregående skole bør også fleksibiliseres, slik bidra til at flere unge får denne utdanningen. Det samme gjelder for andre kreative og skapende fag som har lav søking i dag. Nye tanker, innovasjon og omstilling må inn strukturvedtaket for videregående skole allerede til høsten!

Polarsirkelrådet ber fylkeskommunen om å etablere ett eller flere pilotprosjekt i neste 4-årsperiode for å teste ut en ny, fleksibel modell som kan dekke kompetanseønsker og -behov i større grad enn i dag.

Mo i Rana 04.09.2024

Polarsirkelrådet

Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder